

Příprava

Příprava, jako vzdálenější vývojové stadium trestného činu, je k pokusu trestného činu nebo k jeho dokonání v poměru subsidiarity. Ustanovení o dokonání trestného činu tedy zahrnuje i přípravu k trestnému činu a pokus, takže se přípravné jednání již samostatně právně nekvalifikuje.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tdo 918/2009, ze dne 29.1.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 29. ledna 2010 o dovolání obviněného Ing. P. L., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, pod sp. zn. 56 T 21/2005, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci, přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

I.

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005, byl obviněný Ing. P. L. uznán vinným trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zákona č. [140/1961](#) Sb., účinného do 31. 12. 2009 (dále jen „tr. zák.“), s odkazem na § 143 tr. zák. a trestným činem padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. s odkazem na § 143 tr. zák. a pokusem trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 k § 250 odst. 1, 4 tr. zák., jichž se dopustil tím, že:

1) v listopadu 1998 si v D. na základě dvou smluv z 18. 11. 1998 a jedné smlouvy z 20. 11. 1998 o postoupení směnečných práv, které uzavřel s M. P., opatřil směnky s padělaným akceptem Investiční a poštovní banky, a. s. Praha, výstavce M. P. - U., L., D. na úhrnnou částku 1.675.000.000,00 Kč, specifikované pod bodem 1) výroku napadeného rozsudku a přestože si pro okolnosti, za kterých je získal musel být vědom, že směnky jsou falešné, zamýšlel je použít jako pravé, zejména k vyřešení svých finančních potíží, do kterých se dostal při podnikání;

2) smlouvou, kterou uzavřel 15. 2. 2002 v P. se společností Euroles, s. r. o., se sídlem Čelakovského 8, Aš a Simon Export - Import, s. r. o., se sídlem V. P. Totha 17, Zvolen, Slovenská republika, obě zastoupeny jednatelem A. S., aby uhradil své závazky ve výši 332.339,72 Euro, t. j. 10.521.875,50 Kč a dosáhl zrušení zástavního práva ke svému domu v A. v J. h., převedl na tyto společnosti přesně nespécifikovanou směnku na částku 80.000.000,00 Kč, vystavenou M. P. - U., přesto, že s ohledem na okolnosti, za kterých směnku získal, musel vědět, že akcept Investiční a poštovní banky, a. s. Praha je falešný;

3) přestože s ohledem na okolnosti, ze kterých směnky získal, musel vědět, že akcept Investiční a poštovní banky, a. s. Praha je falešný, s úmyslem docílit umoření svých závazků ve výši 1.063.896,90 Euro, t. j. 32.310.548,90 Kč, smlouvou ze dne 10. 4. 2002 uzavřenou v H. v S. převedl na společnost

Euroles, s. r. o., se sídlem Čelakovského 8, Aš v ČR, zastoupenou jednatelem A. S., nekryté směnky se zfalšovaným akceptem IPB, as. Praha, specifikované pod bodem 3) výroku napadeného rozsudku;

4) v průběhu letních měsíců roku 2002 v sídle E. C. V. v L. n. N., přestože věděl, že akcepty IPB, a. s. Praha jsou padělané, předložil čtyři směnky na částky 80.000.000,00 Kč s datem vystavení 26. 5. 1998, 75.000.000,00 Kč s datem vystavení 9. 7. 1998, 85.000.000,00 Kč s datem vystavení 10. 7. 1998 a 85.000.000,- s datem vystavení 26. 5. 1998, všechny výstavce M. P. - U., L., D. se zfalšovaným akceptem IPB, a. s. Praha, přičemž oprávnění nakládat s právy ze směnek prokazoval smlouvou ze dne 18. 11. 1998 o postoupení směnečných práv mezi M. P. a P. L., přičemž svého věřitele, společnost E. C. V. L. n. N., zast. I. V. přesvědčoval, že je schopen dostát závazkům svým a společnosti IB&C s. r. o., se sídlem v Albrechticích, v úhrnné výši 4.962.412,22 Kč za motorová vozidla, která užíval na podkladě leasingových smluv s touto společností, a současně I. V. nabídl umoření uvedeného závazku převedením jedné ze směnek na jeho osobu s tím, aby I. V. sám směnku uplatnil u ČSOB, a. s., a finanční částku ve výši rozdílu mezi částkou, která měla být vyplacena bankou a uvedeným závazkem si ponechal, což I. V. odmítl pro pochybnost o pravosti směnek.

Za uvedené trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 250 odst. 4 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání pěti let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b), odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem.

Zároveň byl „podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn obžaloby, kterou mu bylo kladeno za vinu, že dne 18. 4. 2002 v dopoledních hodinách v J. n. N. v pobočce Československé obchodní banky a.s. Praha předložil k inkasování nekrytou směnku výstavce M. P. - U. D. D. s padělaným akceptem Investiční a poštovní banky a. s. Praha na částku 80.000.000,- Kč (slovy osmdesát milionů korun českých) s datem splatnosti dne 20. 4. 1999, přestože nejpozději ode dne 12. 4. 2002 od zaměstnanců působících na pracovišti šeků a směnek a Compliance Československé obchodní banky a. s. v Praze věděl, že směnka je padělaná, tvrdil, že pravost směnky mu byla potvrzena na centrále Československé obchodní banky a.s. v Praze, k proplacení směnky nedošlo pouze pro opatrnost zaměstnanců pobočky“.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005, podali státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci i obviněný Ing. P. L. odvolání. O těchto odvoláních rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, a to tak, že odvolání státního zástupce i obviněného podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Ve věci poprvé rozhodoval Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozsudkem ze dne 1. 12. 2006, sp. zn. 56 T 21/2005, a to tak, že obviněný Ing. P. L. byl podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby. K odvolání státního zástupce byl následně usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 6 To 2/2007, napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně.

II.

Proti citovanému rozsudku Vrchního soudu v Praze podal obviněný dovolání, přičemž uplatnil dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. Dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. spatřoval obviněný v tom, že skutek popsany ad 1) ve výroku rozsudku soudu prvního stupně byl nesprávně kvalifikován jako trestný čin padělání a pozměňování peněz dle § 140 odst. 1 tr. zákona, pokud dle zjištění soudu si odsouzený v listopadu r. 1998 na základě smluv o převodu směnečných práv opatřil celkem 22 směnek, které hodlal užít jako pravé k vyřešení svých finančních potíží, ačkoliv si byl vědom toho, že jsou padělané. Namítl, že jeho jednání nebylo možné právně kvalifikovat současně jako trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák. [bod 1) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], a

pokračující trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák., spáchaný v jednočinném souběhu s pokusem trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák. [body 2) až 4) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], neboť podmínkou postihu pachatele dle ustanovení § 140 odst. 1 obou alinei tr. zák. je opatření padělaných nebo pozměněných peněz, či cenných papírů, nebo jejich přechovávání, bez úmyslu udat je jako pravé nebo jako peníze vyšší hodnoty. Dle obviněného jedná-li pachatel od počátku s tímto úmyslem, dopouští se dokonání trestného činu dle § 140 odst. 2 alinea první tr. zák. Pokud si s tímto úmyslem padělané cenné papíry opatřil jiným způsobem a přechovává je, dopouští se přípravy trestného činu dle § 7 odst. 1 k § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. Pokud pachatel část peněz skutečně udal, je jeho jednání nutno kvalifikovat jako trestný čin dle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., dílem dokonáný dílem nedokonáný ve stádiu přípravy dle § 7 odst. 1 tr. zák. Nalézací i odvolací soud pominul, že trestný čin padělání a pozměňování peněz dle § 140 odst. 2 tr. zák. je trestným činem dolůzním, jenž je trestný v případě všech zákonem předvídaných vývojových stádií, proto jednání obviněného v jeho neprospěch chybně ustálil jako dva skutky, jimiž měl spáchat shora uvedené trestné činy.

Dále obviněný namítl, že výše uvedená zákonná východiska nelze bez dalšího aplikovat, protože z popisu skutku ad 2) je zřejmé, že si krajský soud neupřesnil ani obsah zákonného znaku "udá padělané nebo pozměněné peníze jako pravé", resp. vyvodil s ohledem na skutkové okolnosti nesprávný závěr. Uvedl, že oba soudy zcela pominuly použít stejná hodnotící kritéria ve vztahu k panu S., zda mohl právem předpokládat, že mu odsouzený v podstatě daruje směnky o 700 mil. překračující jeho splatné pohledávky. Stejně okolnosti, které soud hodnotil ve vztahu k subjektivní stránce odsouzeného měl hodnotit ve vztahu k osobě, na kterou padělané směnky převedl. Z vymezení objektivní stránky trestného činu dle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. lze dovodit, že převedení padělaných nebo pozměněných cenných papírů do držby jiné osoby je provázeno neshodou vědomí či představ této osoby se skutečností, tj. její nevědomostí toho, že přebírá od pachatele cenné papíry padělané nebo pozměněné. Popis skutku ad 2) a 3) výroku o vině obsahuje okolnosti, které svědčí pro závěr, že svědek S. nemohl být v dobré víře o pravosti směnek v hodnotě blížící se miliardě korun, za které nezaplátil. K danému obviněný dále uvedl, že „jednáním, které je odsouzenému kladeno za vinu, nedošlo po předání padělání směnek k jejich posunu směrem, ve kterém by plnily svou funkci v rámci oběhu. Předložením ke kontrole k tomu určenému specializovanému pracovišti banky, nedošlo k dokonání trestného činu naplněním znaku "padělané či pozměněné peníze udá jako pravé", protože i prostřednictvím pana S. došlo toliko k pokusu tohoto trestného činu. Za splnění dalších podmínek odpovídající účastenství formou pomoci, maximálně návodu, by jednání odsouzeného mohlo být vyhodnoceno toliko dle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. pro společnost nebezpečné, které bezprostředně směřovalo k dokonání trestného činu, jehož se dopustil A. S. v úmyslu trestný čin spáchat, avšak k jeho dokonání (tj. uvedení padělané směnky do oběhu) nedošlo“. Lze shrnout, že nalézací soud správně zjistil, že odsouzený si opatřil padělané tuzemské cenné papíry a takové cenné papíry specifikované ve výroku ad 1) přechovával. Některé z těchto padělaných cenných papírů pak převedl na pana A. S. a některé ukázal, či nabídl panu V. Nicméně dle popisu skutku ad 4) panu V. žádné padělané cenné papíry neodevzdal a dle popsanych skutkových okolností ad 2) a 3) převedl na uvedené společnosti padělky cenných papírů, jejichž povaha padělky byla jednateli, panu S. známa, proto ani nebyly do účetnictví firem zaúčtovány. V důsledku tohoto pochybení soud chybně dovodil, že odsouzený padělané cenné peníze zamýšlel užít jako pravé, což zcela mylně promítl do subjektivní stránky skutku kvalifikovaného jako trestný čin dle § 140 odst. 1 tr. zákona.

Naplnění dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněný spatřuje též v tom, že skutek popsany pod bodem 2) rozsudečného výroku byl soudem nesprávně kvalifikován jako pokus trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, 4 tr. zák. Aby se jednalo o trestný čin podvodu musí existovat příčinná souvislost mezi omylem určité osoby resp. její neznalostí všech

podstatných skutečností a majetkovou dispozicí na jedné straně a škodou na cizím majetku a obohacením pachatele nebo jiné osoby na straně druhé. Jednání popsané pod bodem 4), resp. předstírání schopnosti dostat již existujícím závazkům může mít vliv maximálně na to, zda a kdy věřitel použije prostředků k vymožení své pohledávky, nemůže však směřovat k jakékoliv dispozici, kterou by jako osoba uvedená v omyl provedla ke škodě svého majetku. Popis skutku, ani odůvodnění soudních rozhodnutí, neobsahuje zjištění, že by i případným převzetím padělku zanikl existující dluh obviněného jinak, než jeho zaplacením, ať již event. z proplacené směnky nebo jinak. Nicméně popsaným jednáním na cizím majetku nemohl způsobit novou škodu ani platnost a vymahatelnost existujícího závazku neohrozil. Pokud jde o skutky popsané ad 2) a ad 3) rozsudečného výroku, pak převedením padělaných smének na pana A. S., resp. na firmy, za které tento jednal, nemohl způsobit škodu. Jednak z okolností převodu, jak shora rozvedeno bylo jednateli zřejmé, že jde o padělky tuzemských cenných papírů, jednak ze skutkových zjištění soudu vyplývá, že za ně obviněnému nebyla poskytnuta žádná protidohoda v české či cizozemské měně. Pan S. pak ani neprovedl žádnou majetkovou dispozici, na základě které by mohla v budoucnu vzniknout škoda na majetku společností, za které jednal. Jako úhrada za padělané směnky nebyl proveden žádný úkon, který by směřoval ke zmenšení existujících pohledávek za obviněným. Tuto skutečnost neexistenci škody na cizím majetku soud posoudil jako jednání bezprostředně ohrožující zájem na ochraně vlastnických práv, ačkoliv pro takový závěr žádné popsané skutkové okolnosti nejsou oporou.

Obviněný též uplatnil dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. maje za to, že tento byl naplněn jednáním Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího, neboť napadeným usnesením rozhodl o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku, ačkoli byl v řízení předcházejícím dán důvod dovolání uvedený pod písm. g) § 265b odst. 1 tr. ř. (rozhodnutí spočívající na nesprávném právní posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení).

Obviněný Ing. P. L. závěrem navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil napadené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, jakož i rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005, a dle § 265k odst. 2 tr. ř. i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby dle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

K dovolání obviněného se ve smyslu znění § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“). Poté, co stručně připomněl rozhodnutí nalézacího a odvolacího soudu a zrekapituloval dovolací námitky obviněného, uvedl, že dovolatel se v rámci uplatněného dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nedomáhá zjištění jiných (pro obviněného příznivějších) skutkových okolností, než ke kterým dospěl soud nalézací, a se kterými se ztotožnil i soud odvolací, a nikterak nepolemizuje s hodnocením důkazů ze strany soudů obou stupňů.

Podle jeho názoru je nutné přisvědčit námitce obviněného, že jeho jednání nebylo možné právně kvalifikovat současně jako trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák. [bod 1) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], a pokračující trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák., spáchaný v jednočinném souběhu s pokusem trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák. [body 2) až 4) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], a to s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 1999, sp. zn. 8 Tz 177/98, a to i přes existenci rozporných rozhodnutí Nejvyššího soudu. Ze samotného odůvodnění rozsudku je dle jeho názoru zřejmé, že se v daném případě nemohlo jednat o dvě samostatná jednání, tj. dva samostatné skutky, které by byly spáchány ve vícečinném souběhu. Tomu nemůže svědčit ani ta okolnost, že podle tzv. rozsudečného výroku uběhly mezi okamžikem, kdy si obviněný Ing. P. L. předmětné padělané tuzemské směnky opatřil (listopad 1998) a okamžikem, kdy

je poprvé udal jako pravé (15. 2. 2002), celkem tři roky a zhruba tři měsíce. Nalézací soud dokonce vyslovil domněnku, že nabytí směnek bylo antidatováno a nedošlo k němu vůbec v roce 1998, ale později, čímž se odůvodnění pravomocného rozhodnutí dostalo do nesouladu s pravomocným výrokem o vině téhož rozsudku. Státní zástupce vyslovil přesvědčení, že v daném případě se jednalo o jeden jediný skutek, což vylučuje možnost, aby jednání obviněného bylo právně kvalifikováno jako dva samostatné skutky.

K námitce obviněného, že si krajský soud neupřesnil obsah zákonného znaku "udá padělané nebo pozměněné peníze jako pravé", státní zástupce uvedl, že závěry vyplývající z rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 1 To 187/97, nelze aplikovat na nyní posuzovanou věc obviněného, ačkoliv obviněný zřejmě interpretoval závěry z toho rozhodnutí vyplývající. Za stavu, kdy bylo provedeným dokazováním prokázáno, že v případech popsaných pod bodem 2) a 3) pravomocného rozsudku soudu prvního stupně obviněný převedl na výše uvedené obchodní společnosti padělané tuzemské směnky jako pravé, je nutno vycházet z toho, že pro naplnění znaku "udá padělané cenné papíry jako pravé" v ustanovení § 140 odst. 1 alinea druhá tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák., stačí jakékoliv pachatelovo odevzdání padělaných tuzemských směnek jiné osobě jako pravých, např. i odevzdání padělaných směnek, které si jejich nabyvatel nechá posléze kvůli svým vlastním pochybnostem o jejich pravosti dále prověřit (stejně jako tomu bylo v daném případě), protože není rozhodné, jakým způsobem naložili s padělanými cennými papíry jejich noví držitelé. O některou z forem trestné součinnosti ve formě účastenství v užším slova smyslu, jak se domáhá obviněný, by se mohlo jednat pouze v případě, pokud by obviněný odevzdal padělané tuzemské směnky jiné osobě nikoli jako pravé, nýbrž s tím, že se jedná o směnky padělané. To je však vyloučeno, a to nejen s ohledem na obsah výpovědi svědků H. a S., ale i s přihlédnutím k tomu, že obhajoba obviněného Ing. P. L. byla po celou dobu trestního řízení postavena na popírání vlastního vědomí o tom, že předmětné směnky jsou padělané. V daném případě bezpochyby došlo k predisponování padělaných tuzemských směnek na jiného, což vylučuje aby jednání obviněného Ing. P. L. bylo právně kvalifikováno jako pokus trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák. Z těchto důvodů shledal námitky obviněného v tomto bodě zjevně neopodstatněné.

K námitce obviněného, že dílčí útoky popsané v pravomocném výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně pod body 2), 3 a 4) nebylo možné právně kvalifikovat ani jako pokus trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák., pak státní zástupce uvedl, že jednočinný souběh trestných činů padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá a podvodu podle § 250 tr. zák. je možný. Tomuto odpovídá i skutkový stav, zjištěný v případě převedení padělaných směnek obviněným na A. S. [bod 2) a 3) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], kdy lze navíc konstatovat, že obviněný učinil vše, co pokládal za nezbytné k dokonání trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák., avšak k jeho dokonání přesto nedošlo. V takovém případě pachatel zpravidla nemá možnost splnit podmínky zániku trestnosti uvedené v § 8 odst. 3 písm. a), resp. písm. b) trestního zákona. Možnost splnit tyto podmínky u ukončeného pokusu má pachatel jen v těch výjimečných případech, kdy mezi jeho jednáním a způsobením zamýšleného následku podle povahy použitého prostředku a podle záměru pachatele zbývá ještě určitá doba, ve které je možno následku zabránit. V takových případech nestačí pouhé zdržení se dalšího jednání jako u neukončeného pokusu, nýbrž je třeba dobrovolného aktivního zásahu pachatele k odvrácení nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu, popř. je třeba dobrovolně učinit o pokusu oznámení v době, kdy takové nebezpečí mohlo být ještě odstraněno příslušným orgánem. Takový dobrovolný aktivní zásah obviněného nebyl v daném případě zjištěn a proto jeho jednání v těchto bodech výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně bylo správně právně posouzeno jako dílčí útoky pokračujícího pokusu trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák.

Z výše uvedených důvodů proto státní zástupce navrhl, aby podle § 265k odst. 1, odst. 2 tr. ř. zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále postupoval podle § 265l odst. 1 tr. ř. a přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, aby předmětnou věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

III.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zkoumal, zda je výše uvedené dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání. Přitom dospěl k následujícím závěrům:

Dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, je přípustné z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., protože bylo rozhodnuto ve druhém stupni, dovolání napadá pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, přičemž směřuje proti rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek proti rozsudku, kterým byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest. Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání (pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká). Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném tímž zákonným ustanovením.

Nejvyšší soud se proto dále zabýval otázkou opodstatněnosti dovolatelem uplatněných dovolacích důvodů.

Protože dovolání je možné učinit pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo nutno posoudit, zda obviněným Ing. P. L. vznesené námitky naplňují jím uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody.

V rámci dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možno namítat, že skutek, jak byl v původním řízení soudem zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoliv šlo o jiný trestný čin nebo nešlo o žádný trestný čin. Vedle těchto vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též jiné nesprávné hmotně právní posouzení, jímž se rozumí právní posouzení jiné skutkové okolnosti, která má význam z hlediska hmotného práva. Z dikce ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. přitom vyplývá, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním namítat toliko vady právní (srov. např. názor vyslovený v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 73/03, sp. zn. II. ÚS 279/03, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud tedy není oprávněn v dovolacím řízení přezkoumávat postup soudů nižších stupňů při dokazování a hodnocení důkazů, ale vychází toliko z konečných skutkových zjištění učiněných soudy nižších stupňů a v návaznosti na tato stabilizovaná skutková zjištění posuzuje správnost aplikovaného hmotně právního posouzení. Tato skutková zjištění nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů. Nejvyšší soud v řízení o dovolání není jakousi třetí instancí přezkoumávající skutkový stav věci v celé šíři, neboť těžiště dokazování leží v řízení před soudem prvního stupně, jehož skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat toliko soud odvolací prostředky k tomu určenými zákonem (např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 412/02, III. ÚS 732/02).

Nejvyšší soud se tedy zaměřil na posouzení oprávněnosti tohoto dovolacího důvodu uplatněného obviněným Ing. P. L. a shledal, že pokud jde o námitku, v jejímž rámci obviněný tvrdí, že posuzovaný skutek byl nesprávně právně kvalifikován jako jednočinný souběh dvou trestných činů, ačkoli je

takový souběh vyloučen, může být tato vada úspěšně namítána prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu. Protože v této části dovolání obviněného, která vychází z citované výhrady, Nejvyšší soud neshledal žádný z důvodů k odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 1 tr. řádu, přezkoumal podle § 265i odst. 3, 4 a 5 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost napadeného usnesení Vrchního soudu v Praze, a to v rozsahu odpovídajícím uplatněným námitkám, jakož i řízení předcházející napadenému rozhodnutí. Po přezkoumání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že v tomto rozsahu je podané dovolání důvodné.

Trestného činu podle § 140 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo sobě nebo jinému opatří padělané nebo pozměněné peníze, anebo kdo takové peníze přechovává. Trestný čin podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. potom spáchá pachatel, který padělané nebo pozměněné peníze udá jako pravé.

Obviněný k uplatněnému dovolacímu důvodu uvedl, že podle jeho názoru jednání popsané ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozhodnutí představuje jediný skutek, a nikoli dva či více samostatných skutků, což vylučuje možnost, aby jednání obviněného bylo právně kvalifikováno jako trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák. [bod 1) výroku o vině zmíněného rozsudku soudu prvního stupně], a zároveň jako pokračující trestný čin, který tvoří jednočinný souběh trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., ve spojení s ustanovením § 143 tr. zák. a pokusu trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 trestního zákona k § 250 odst. 1, odst. 4 trestního zákona [body 2) až 4) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně].

K první části námitek Nejvyšší soud uvádí, že otázka, zda je jednání popsané ve výroku o vině napadeného rozsudku jedním skutkem či více skutky, nebyla v napadeném usnesení Vrchního soudu v Praze (ani v rozsudku nalézacího soudu) řešena. Navzdory tomu, že mezi okamžikem, kdy si obviněný předmětné padělané směnky opatřil, tj. listopadem 1998, a okamžikem, kdy je poprvé udal jako pravé, tj. dnem 15. 2. 2002, uběhly více než tři roky, obviněný od počátku, tedy od chvíle, kdy si tyto směnky opatřil, zamýšlel použít je jako pravé, a to zejména k vyřešení své nepříznivé finanční situace. Směnky byly obviněným přechovávány, a to po relativně dlouhou dobu, aby však byly následně uplatněny jako pravé, a to i přesto, že si obviněný s ohledem na okolnosti, za kterých tyto směnky získal, musel být vědom, že směnky jsou falešné. Na jednání obviněného, tak jak je popsáno ve skutkové větě, je tedy třeba nahlížet jako na ucelený děj, který je jedním skutkem.

Podmínkou trestního postihu pachatele podle ustanovení § 140 odst. 1 tr. zák. je opatření padělaných nebo pozměněných peněz nebo jejich přechovávání, a to bez úmyslu udat je jako pravé, platné či jako peníze vyšší hodnoty. Podmínkou pro aplikaci ustanovení § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. je naopak úmysl pachatele padělané nebo pozměněné peníze jako pravé udat. V daném případě obviněný svým jednáním naplnil skutkovou podstatu § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., neboť od počátku zde byl úmysl udat předmětné padělané tuzemské směnky jako pravé. Aby mohl obviněný svůj úmysl udat padělané směnky jako pravé uskutečnit, musel si nejdříve tyto směnky opatřit. V daném případě je pak ještě po určitou dobu přechovával. Z daného tudíž vyplývá, že pachatel vedený úmyslem udat padělané nebo pozměněné peníze jako pravé, který si takové peníze opatřuje či přechovává, provádí v podstatě jen přípravné jednání směřující k tomu, aby uskutečnil svůj hlavní záměr, tj. udat takové peníze jako pravé. Takové jednání spočívající v opatrování a přechovávání zmíněných peněz proto podle trestního práva hmotného není samostatným skutkem, ale jednáním nebezpečným pro společnost, které záleží v opatrování prostředků ke spáchání zvláště závažného trestného činu ve smyslu § 41 odst. 2 tr. zák., resp. v jiném úmyslném vytváření podmínek pro jeho spáchání, jestliže nedojde k pokusu ani dokonání tohoto trestného činu, tedy přípravou k trestnému činu podle § 7 odst. 1 tr. zák. Příprava jako vzdálenější vývojové stadium trestného činu je k pokusu trestného činu nebo k jeho dokonání v poměru subsidiarity. Ustanovení o dokonání trestného činu tedy zahrnuje i přípravu k trestnému činu a pokus, takže se přípravné jednání již samostatně právně nekvalifikuje (viz. srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. 8. 2006, sp. zn. 7 Tdo 948/2006).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že jednání obviněného Ing. P. L., který si opatřil a následně po dobu více než tří roků a čtyř měsíců přechovával předmětné padělané tuzemské směnky s úmyslem udat je jako pravé a který je také jako pravé následně udal, lze právně posoudit jen jako trestný čin podle § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák. Tento závěr je ve shodě s právním názorem vysloveným již v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 1999, sp. zn. 8 Tz 177/98.

Vrchní soud v Praze (a předtím i Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci) tudíž pochybil, pokud jednání obviněného, spočívající v opatření si a v přechovávání padělaných peněz, právně hodnotil též jako trestný čin podle § 140 odst. 1 tr. zák., který měl v podstatě toliko charakter přípravného jednání k trestnému činu padělání a pozměňování peněz ve smyslu § 7 odst. 1 k § 140 odst. 2 alinea druhá tr. zák., přičemž tento trestný čin potom obviněný dokonal.

Pokud namítal obviněný, že k naplnění znaku „udá padělané cenné papíry jako pravé“ nedošlo, z důkazů provedených v hlavním líčení před nalézacím soudem jednoznačně vyplynulo, že obviněný skutečně padělané směnky udal jako pravé, neboť jednu směnku na částku 80.000.000,00 Kč převedl smlouvou ze dne 15. 2. 2002 na společnost Euroles, spol. s r. o., a společnost Simon Export – Import, s. r. o., obě zastoupené jednatelem A. S., aby uhradil své závazky ve výši 10.521.875,50 Kč a dosáhl zrušení zástavního práva ke svému domu v A. v J. h. [bod 2) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], a smlouvou ze dne 10. 4. 2002 uzavřenou v H. v S. převedl na společnost Euroles, spol. s r. o., 11 nekrytých směnek se zfalšovaným akceptem IPB, a. s. Praha, k úhradě svých závazků ve výši 32.310.548,90 Kč [bod 3) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně]. Tímto jednáním tedy obviněný naplnil znak „udá padělané cenné papíry jako pravé“ dle § 140 odst. 1 alinea druhá tr. zák. Nejvyšší soud z těchto důvodů shledal námitku obviněného neopodstatněnou.

Také námitce, že skutek popsáný pod bodem 2), 3) a 4) rozsudečného výroku byl soudem nesprávně kvalifikován jako pokus trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, 4 tr. zák. Nejvyšší soud nepřisvědčil. Jednočinný souběh trestným činů padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 2 alinea druhá a podvodu podle § 250 tr. zák. je možný a v daném případě byl naplněn převedením padělaných směnek na A. S. [bod 2) a 3) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně], kdy lze konstatovat, že obviněný učinil vše, co pokládal za nezbytné k dokonání trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák., avšak k jeho dokonání přesto nedošlo. V daném případě by k zániku trestnosti dle § 8 odst. 3 písm. a), resp. písm. b) tr. zák. mohlo dojít toliko dobrovolným aktivním zásahem pachatele k odvrácení nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu, popř. dobrovolně učinit o pokusu oznámení v době, kdy takové nebezpečí mohlo být ještě odstraněno příslušným orgánem. Takovýto dobrovolný aktivní zásah obviněného však nebyl v daném případě zjištěn a proto jednání v těchto bodech výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně bylo správně právně posouzeno jako dílčí útoky pokračujícího pokusu trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák. Obdobná situace nastala i v případě dílčího útoku, který je popsán pod bodem 4) pravomocného výroku o vině. Zde obviněný opomněl fakt, že svědkovi I. V. nabízel umoření svého existujícího závazku vůči jmenovanému svědkovi formou převedením jedné ze směnek s tím, aby ji svědek sám uplatnil, a nabídl mu též, aby si ponechal finanční částku ve výši rozdílu mezi částkou, která měla být vyplacena bankou a částkou, která byla tvořena hodnotou předmětného závazku, což svědek I. V. odmítl, protože měl pochybnosti o pravosti směnek, které mu obviněný předložil.

Obviněný též uplatnil dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. maje za to, že tento byl naplněn jednáním Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího, neboť napadeným usnesením rozhodl o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku, ačkoli byl v řízení předcházejícím dán důvod dovolání uvedený pod písm. g) § 265b odst. 1 tr. ř. S ohledem na skutečnost, že Nejvyšší soud v dané věci shledal námitky obviněného podřaditelné pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. za zčásti důvodné, a napadené usnesení (stejně jako rozsudek nalézacího soudu) zrušil, neboť bylo zatíženo obviněným namítanou vadou, tj. spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku

nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, přisvědčil Nejvyšší soud i opodstatněnosti obviněným uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho druhé variantě.

IV.

Na podkladě všech zmíněných důvodů Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 10. 2008, sp. zn. 6 To 32/2008, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 1. 2. 2008, sp. zn. 56 T 21/2005. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu byla dále zrušena také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Za podmínek § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu Nejvyšší soud toto své rozhodnutí učinil v neveřejném zasedání, neboť v daném případě je zřejmé, že vady nelze odstranit ve veřejném zasedání.

Věc se tak vrací do stadia řízení před soudem prvního stupně. V tomto novém řízení se bude muset soud v intencích právního názoru Nejvyššího soudu (§ 265s odst. 1 tr. řádu) věci znovu zabývat, přitom s ohledem na účinnost nového trestního zákoníku č. [40/2009](#) Sb. posoudí, v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 trestního zákoníku č. [40/2009](#) Sb., zda pro obviněného není právní úprava podle nově přijatého trestního zákoníku příznivější.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)